

Poklon žrtvam nacističnega nasilja

8. maja 1945 je brezpogojno kapitulirala nacistična Nemčija. Zato ta dan velja za uradni konec druge svetovne vojne na evropskih tleh. Na koroških tleh pa so boji med partizani na eni in nemškimi silami ter njihovimi kvizlinškimi enotami na drugi strani trajali vse do srede maja 1945. Hudi boji so bili na Poljani pri Ravnah ter pri dravskem mostu pod Humperkom.

5. maja 1945 so ameriške enote osvobodile koncentracijsko taborišče Mauthausen v Zgornji Avstriji. Mauthausen je imel svoje podružnice tudi na Koroškem, od katerih je bila najbolj grozovita na Ljubelju. V spomin na žrtve, ki jih je terjala nacistična strahovlada pri gradnji predora na Ljubelju, bo 8. junija 2002 na obeh straneh predora spominska svečanost.

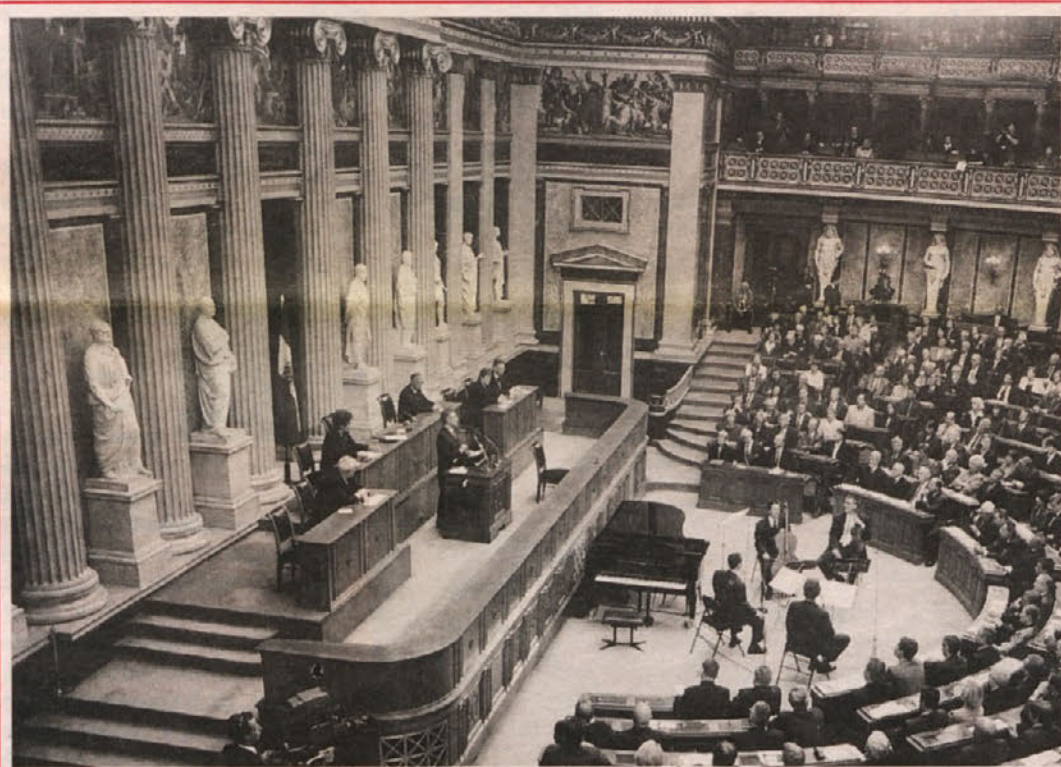
5. in 8. maj sta mejnika v spominskem koledarju te republike, saj sta simbola stalnega opominjanja proti rasizmu in nasilju in spomina na žrtve nacizma. V tem smislu sta predsednik avstrijskega parlamenta dr. Heinz Fischer in predsednica zveznega sveta Uta Barbara Pühringer vabila v petek, 3. maja 2002, na spominsko svečanost v sejni dvorani bivšega državnega zbora (Reichsratssitzungssaal). Svečanosti so se se udeležili skorajda vsi člani zvezne vlade, odborniki obeh domov, parlamenta in zveznega sveta, zvezni predsednik Klestil, kardinal dr. König in zastopniki drugih verskih skupnosti in držav. Med povabljenimi so bili tudi predstavniki Zveze koroških partizanov z inž. Petrom Kuharjem in Zveze slovenskih izseljencev s podpredsednikom Francem Černutom na čelu.

Predsednik Fischer je poudaril, da je spominska svečanost sad razmišljanj o »naši poziciji v zgodovinskem razvoju in kaj vse smo tu zanemarili ali zamudili«. Avstrija se je končno le priklopala do spoznanja, da ne more bežati pred svojo zgodovinsko odgovornostjo za dobo nacistične strahovlade. Zato je sprejela dokumente o ustanovitvi nacionalnega fonda, o odškodnini prisilnim delavcem, o vračanju ukradenih umetnin ter sklep o rehabilitaciji dezertirjev in avstrijskih žrtev nacističnih vojaških sodišč. Predvsem usodo slednjih bo treba drugače vredno-

titi kot pa v letih 1938–1945. Boleče pa je, tako Fischer, da se določen del mladine istoveti s simboli nacifašizma. To ni dobro znamenje za prihodnost. Zato bo treba z evropsko politiko, ki bo krepila skupne vrednote, nastopiti proti tem pojavom. Fischer je poudaril, da je 8. maj za vse žrtve

in nasprotnike nacističnega režima pomemben dan, saj je povezan s koncem strahovlade. Nihče ne taji, da so se tudi po 8. maju 1945 dogajale hude stvari in je ponekod vladalo neopravičljivo nasilje.

dalje na 4. strani

V sejni dvorani bivšega monarhijskega parlamenta na Dunaju so se v petek, 3. maja 2002, poklonili žrtvam rasizma in nacističnega nasilja ter se spomnili konca druge svetovne vojne in osvoboditve Avstrije. Spominske svečanosti so se udeležili tudi predstavniki koroških Slovencev

PREBLISK

■ V dno srca zaboli prireditelj, pa tudi marsikaterega obiskovalca in marsikatero obiskovalko, če velik napor ne privede do odziva, kakršno si prireditev zasluži. To se je na primer zgodilo ob torkovem gostovanju Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane, ki je prišlo v celovško mestno gledališče z eno največjih klasičnih dram, s Skakespeareovim »Othello«. Komajda parket se je napolnil ...

Kljub pičlemu obisku je bilo navdušenje nad fenomenalno predstavo izredno. Dolg aplavz, ljudje so spontano vstali s sedežev, slišati je bilo klice »bravo!«, in to je za koroško občinstvo, ki je običajno zadržano, tudi že prava senzacija.

Ne nameravam moralno pridigati, pa vendar bi rada spodbudila k premisleku. Gremo v gledališče zato, ker ga »prireja ta ali oni«, »gremo iz narodne dolžnosti«?

Škoda je za vsakogar, ki predstave ni videl. Tako dobre-

Gremo v gledališče

ga gledališča ni zlahka najti, da ne govorimo o tem, da je poznavanje velikih dram angleškega renesančnega dramatika pravzaprav obveza pri splošni izobrazbi. Kljub vsemu: dobro je bilo, da je predstava bila tudi v ponudbi obeh osrednjih kulturnih organizacij, še bolj pa, da v celovškem gledališču znajo misliti tudi »čez rob« lastne skleda. S. W.

Slovensko prosvetno društvo Borovlje

vabi na

koncert sosednjih zborov
»Vsaka vas ima svoj glas«

v petek,
10. maja 2002, ob 20. uri
v kulturni dom
pri Cingelcu na Trati

Nastopajo: MePZ Sele,
Komorni zbor SPD Borovlje,
Kvartet iz Šmarjete,
Kvintet Lomski fantje
iz Slovenije, Manuel
in Roman Oraže
Prisrčno vabljeni!

Avtorica: Irena Destovnik

Moč šibkih

Ženske v času kmečkega gospodarjenja
ODPRTJE V PETEK 17. 5. 2002, 20.00

k & k Šentjanž/St. Johann

Glasbeni okvir
Alenka Vidrih

RAZSTAVA BO ODPRTA DO 7. 2002 • TO, ČE, SO 18-20.00

100-LETNICA
DR. JOŠKA TISCHLERJA

Svečana akademija v Domu v Tinjah

8. maja 1902, torej pred 100 leti, se je na Markovi domačiji v Zabvatah rodil dr. Joško Tischler, ena najbolj profiliranih in uglednih osebnosti koroških Slovencev. Za 100-letnico njegovega rojstva sta Narodni svet koroških Slovencev in Krščanska kulturna zveza priredila v Tinjah svečano akademijo. Pričela se je z božjo službo, pridigal pa je obirski župnik in Tischlerjev sopotnik Tomaž Holmar.

Pridigar je izluščil Tischlerjeva lika kot šolnika in kot narodnopolitičnega delavca, ki je vedel, kje je njegovo mesto. Predvsem velja to za poletje 1945, ko je slovenske pregnance spemljal nazaj v domovino in so jih Angleži s potuho koroških oblasti skoraj vrnili v Nemčijo. Takrat je Tischler zastavil ves svoj vpliv, da se to ni zgodilo. Kot šolnik pa je storil vse, da bi njegov narod dobil šole v lastnem jeziku. Holmar je vprašal, kje je vsa tista inteligenca, ki je šla skozi slovensko gimnazijo in bi zdaj morala krepiti hrbtnico koroškim Slovencev. Tako pa smo, če se temu ne bomo uprli, obsojeni na izginitje. S tem, da bomo preživeli, se bomo tudi najbolj oddolžili spominu dr. Tischlerja.

Kulturni spored so oblikovali selski mešani zbor pod vodstvom Romana Verdela, trio Hartmann in kvintet Smrtnik. Predsednik KKZ dr. Janko Zerzer je na kratko orisal življenjsko pot dr. Tischlerja, posebej pa je omenil njegove zasluge za dvojezčno šolstvo na Koroškem. Ob slovesnosti sta spregovorila še predsednik NSKS Bernard Sadovnik in dr. Drago Štoka, predstavnik Slovencev iz Trsta. Franc Wakounig

Konferenca konsenza, ki jo je na začetku maja v prid neke rešitve v zadevi dvojezične topografije na osnovi razsodbe ustavnega sodišča z dne 13. 12. 2001 sklical zvezni kancler dr. Wolfgang Schüssel, ni doživela zaželenega ali pričakovane učinka. Že zdaj, po prvem sestanku, je vprašljivo, ali bo načrtovani časovni okvir sploh držal, da bo rešitev znana še pred poletjem. Zvezo slovenskih organizacij pri pogajanjih zastopa predsednik dr. Marjan Sturm. Z njim se je pogovarjal urednik Franc Wakounig.

Ali je konsenz v zadevi dvojezične topografije na osnovi razsodbe ustavnega sodišča sploh še možen? Koroške vladne stranke so proti vsaki procentni meri oz. sploh menijo, da bi bilo najbolje, če bi obveljal dosežani status quo 25-odstotne klavzule. Ali časovni rok, rešitve do začetka poletja, ni prekratek?

Konsenz v tem trenutku ni nič drugega kot politična izjava o namerah. Dejansko bo mogoče o konsenzu govoriti, ko bojo rezultati na mizi. V demokraciji se je treba pogovarjati, dokler je to mogoče. Zaenkrat ni vidim potrebe te pogovore prekiniti, ker še nismo pri jedru stvari. Prvi krog je bil načelne narave, kjer smo pač poudarili stališča.

Glede procentne klavzule je ustavnopravni strokovnjak dr. Kolonovits na sestanku sosvetov meseca februarja nakazal dve možni rešitvi. Prva je ta, da se 10-odstotna klavzula zapiše v zakon in se na njeni osnovi navedejo kraji, ki pridejo v poštev za postavitve dvojezičnih krajevnih napisov. Druga rešitev pa je ta, da se zakon v bistvu ne spremeni, a se kot priloga k zakonu sprejme seznam dvojezičnih krajev, ki dobijo dvojezično topografijo. Seveda pa ta rešitev pride v poštev le, če se seznam krajev vsebinsko ujema z razsodbo ustavnega sodišča.

To sta možnosti, ki smo ju mi na Dunaju poudarili.

Kje je meja, ko Slovenci pogajalskega Rubikona ne bi mogli prestopiti?

Problem prvega kroga je bila pozicija koroške deželne vlade, brambovcev in kahadeja, da ne sme priti do dodatnih dvojezičnih tabel. Če pa že dodatne table, potem samo na osnovi ugotavljanja manjšine.

Mi smo jasno rekli, da se na tej osnovi ni mogoče pogovarjati. Naše izhodišče je, da je treba upoštevati razsodbo ustavnega sodišča. Za nas ugotavljanje manjšine sploh ne pride v poštev. Mi izhajamo iz ljudskega štetja 1971, ki je vsebinsko povezano z Zakonom o narodnih skupnostih (iz leta 1976). Ta zakon je ustavno sodišče razveljavilo. Zato mora priti do rešitve na osnovi štetja l. 1971. Če bi že leta 1976 upoštevali to štetje, bi že tedaj imeli blizu 300 dvojezičnih tabel.

POGOVOR Z DR. MARJANOM STURMOM, PREDSEDNIKOM ZSO

Osnova za pogajanje je razsodba ustavnega sodišča

Na zborovanju kahadeja in brambovcev pri Petelinu v Podgradu, o njem je SV obširno poročal, so govorniki zagovarjali 25-odstotno klavzulo kot najboljšo rešitev. Četa ne bi obveljala, naj bi prišla v veljavo ali furlanski model ali pa dogovor brez procentnih mer. Kaj pravite h temu?

Stvar je v bistvu jasna. To, kar Koroška hoče, je ena plat. Mi pa izhajamo iz stališča, da imamo na mizi odločitev organa pravne države. In če Avstrija je pravna država, mora to odločitev izvesti, uresničiti. Varianta, da bi se Slovenci odpovedali dvojezičnim tablam, sploh ni del ali vsebina problema. Žoga je zdaj pri vladi, ne pri Slovencih. In vlada mora izvesti razsodbo ustavnega sodišča, ne glede na naše mnenje in stališče. Zdaj gre za pravno državo.

Vse kaže, da vladna stran ponuja kravjo kupčijo, ki bi jo potem lahko prodala kot konsenz?

Na Koroškem imamo kontinuiteto nemškega nacionalizma, ki je bila leta 1970 zapisana v tistem znanem članku o »schlussstrichu« v Ruf der Heimat«. V tem članku je pasaža, ki je zame bolj pomembna: Slovenci lahko govorijo in pojejo slovensko. A zunanja podoba (Erscheinungsbild) Koroške mora ostati nemška. V tem sporočilu je centralni problem debate. Za njim se skriva krepka porcija rasizma.

Na vse to lahko odgovorimo tako, da je pod vprašajem ugled pravne države Avstrije.

Vprašanje slovenskega teritorija spet igra določeno propagandistično vlogo. Po tej filozofiji, da na Koroškem ni prostora za slovenski teritorij (do danes tega pojma nihče še ni podrobneje definiral), obstaja nevarnost izničenja oz. ukinitve veljavnostnega območja dvojezičnega šolstva, ki po zakonu velja za avtohtono območje koroških Slovencev. Marsikaj kaže na to, da hoče dežela z enim mahom počistiti vrsto vprašanj.

Glede teritorija dežela sama v svojih stališčih do ustavnega sodišča govori o slovenskem avtohtonem naseljenem ozemlju, ki ga istoveti z ozemljem, kjer je v veljavi dvojezično šolstvo. V zadevi javne dvojezične šole v Celovcu je ustavno sodišče to stališče dežele zelo obširno citiralo. Ustavno sodišče je sledilo tej logiki o avtohtonem naseljenem ozemlju koroških Slovencev. Na avtohtonem ozemlju velja teritorialni princip, izven pa personalni princip.

V igri je zdaj nov model, to je furlanski model, ki vsi odgovornost vali na občine. Kakšno je stališče osrednjih organizacij do njega?

Pri furlanskem modelu je treba vedeti, da sloni na zelo mlademu zakonu in da o modelu še ni

oprijemljivih izkušenj. To je priznal tudi zvezni kancler.

S tem modelom pridemo v drugo debato, ki zna formalno-pravno biti zelo zanimiva. Po avstrijski ustavi ljudski referendum na občinski ravni smejo obravnavati le vprašanja, ki so v kompetenci občine. Postavitve dvojezičnih krajevnih napisov pa je v pristojnosti zvezne vlade. Iz tega sledi: če hoče zvezna vlada neko zvezno kompetenco, ki vrhu tega temelji na mednarodnem pravu, to je na členu 7 Avstrijske državne pogodbe, preložiti na občine, lahko to stori samo s spremembo avstrijske ustave. To pa je zelo komplicirano. Spremeniti bi bilo namreč treba celotno pravno strukturo države, kar pa je seveda iluzorno.

Dr. Marjan Sturm

Zdaj seveda zamegljujejo, čeprav vedo, da zvezna kompetenca brez spremembe ustave ne more preiti v pristojnost občine.

Drugo, in povsem nekaj drugačnega, pa je ustvarjanje in graditev konsenzualnega vzdušja po občinah.

Da gre tudi drugače, so dokazali na Gradiščanskem, kjer so vsi politični dejavniki na deželni ravni, tudi svobodnjaki, podprli kampanjo v prid dvojezičnim tablam. Vanjo so vključili občine, z njimi preresetali vprašanja in tako položili temelj za postavitve dvojezičnih tabel. Po takem modelu se tudi jaz zavzemam za vključitev občin.

Toda, na Koroškem se problem bistveno razlikuje od Gradiščanske. Pri nas imamo politične stranke, ki rečejo »Nočemo tabel« in deželnega glavarja, ki je proti dodatnim tablam, obenem pa odločitev valijo na občine. To je vse skupaj neverjetno protislovno. Ta model ne more funkcionirati.

Jaz vidim samo dve možnosti: ■ da bo v prihodnjem krogu pogajanj prišlo do premika pri deželni vladi v tem smislu, da bo na koncu več dvojezičnih tabel, ■ da bo Koroška rekla Ne.

Če je pripravljena reči »Da«, smo tudi mi pripravljene, da 10-odstotna mera ni nujno zapisana v zakonu. Mi bomo seveda pri se-

stavljanju seznama imeli zmeraj v mislih 10-odstotno mero, ker morabit takšna rešitev soglasna z razsodbo ustavnega sodišča.

Druga možnost pa je, da do konca leta ne bo prišlo do rešitve in bo potem začel člen 7 veljati neposredno. Vsaka oblast bo morala sama od sebe odločiti, ali zanjo člen 7 ADP velja ali ne. To pomeni, da bo prišlo do nadaljnjih pritožb pri ustavnem sodišču.

Vse je torej odvisno od Koroške, če se bo odločila za varianto nič ali pa za varianto dodatnih dvojezičnih tabel na osnovi razsodbe ustavnega sodišča. To bi pomenilo nad 300 dvojezičnih tabel na Koroškem.

Uradna Koroška bo morala spreminiti svoji poziciji, da naj se nič ne spremeni. Če pa naj se kaj spremeni, potem samo na osnovi ugotavljanja manjšine. Ti dve poziciji bojo morali spreminiti.

Ali ugotavljanje manjšine za Slovence pride v poštev?

Mi smo na Dunaju zelo mirno povedali: če mislijo to narediti, naj naredijo.

Mi bomo to bojkotirali in država bo spet nekaj sto milijonov šilingov zapravila za prazen nič.

Občinam obljublajo denarje v obliki neke obmejne pomoči, če bojo sprejele furlanski model. Ali so že Slovincem kaj ponudili, da bi le klonili?

Posebnost Koroške je ta, da določene protimanjšinske strukture nič nimajo proti temu, če na račun manjšine dobijo kakšen denar. Na primer 88. leta, ko so uveljavili asistenčnega učitelja, kar je podražilo šolstvo za 60 do 70 milijonov šilingov letno. S tem so dobili enojezične učitelje v dvojezično šolstvo. Zdaj pa nam očitajo, češ kako dobro in drago je šolstvo, čeprav to sploh ni bil model, ki smo ga mi zagovarjali. Na žalost je tedaj Karel Smolle nanj pristal in imajo oni zdaj argument, češ, manjšina je na to pristala.

Nekaj podobnega se odigrava tudi v tem vprašanju. Seveda bi dežela rada imela dodatne denarje, ampak zato ne bi ničesar dala. Zveza hoče s to finančno obljubo omehčati deželno pozicijo ...

... ali pa Slovence?

... nam še niso ničesar ponudili.

Če pa bojo?

Dejstvo je, da imamo veljavno razsodbo ustavnega sodišča. Če

je Avstrija res pravna država, bo izbrala rešitev, ki je v skladu s to razsodbo. Ta razsodba je edino merilo, ki pa tudi ponuja določeno fleksibilnost, npr. ko govori o tem, da je treba upoštevati »daljše obdobje rezultatov ljudskih štetij«.

Kupčije torej ne bo? Je ne more biti!

Televizijska dokumentacija o koroških partizanih je na Koroškem hudo razburila duhove. Kaj pravi ZSO k temu?

Ugotavljamo, da imamo opraviti s pojavi revizionizma. To pomeni, da nekateri hočejo zgodovino druge svetovne vojne pisati na novo in drugače. To je za nas nesprejemljivo!

Mi izhajamo iz tega, da je bil upor proti nacizmu nujen, pravičen, legitimen in hvalevreden. Vse, kar je do 8. maja 1945, dneva konca vojne, prispevalo k propadu nacizma, je bilo pravilno in mi to spoštujemo.

Po 8. maju 1945 pa so seveda začeli veljati novi mehanizmi in da poznejši poboji brez sodnega postopka niso v skladu z današnjimi normami pravne države.

Centralno vprašanje pa je v bistvu to, da je druga svetovna vojna na Koroškem trajala še daleč po 8. maju 1945 in da je v tem obdobju na Koroškem še prišlo do hudih bojov, v katerih je na stotine ljudi prišlo ob življenje. Razlog je bil ta, da Löhr, vodja Heeresgruppe Süd, ni spoštoval kapitulacije nemške vojske in se na njeni osnovi ni hotel predati jugoslovanskim enotam. Zato je prišlo do nadaljnjih bojov, in se je zato pri nas druga svetovna vojna končala 12. do 13. maja 1945.

S tem nočem legitimirati usode odvedencev. Poboji brez sodnega postopka so nesprejemljivi in vsak mrtev je bil mrtev preveč in ga je treba obžalovati. To vprašanje naj resno obdelajo zgodovinarji. A tudi ta dogodek je treba videti v širšem kontekstu končevanja druge svetovne vojne, ki se v Evropi konča prav na Koroškem. Sem pa proti temu, da se usoda odvedencev plakatивно zlorablja za revidiranje zgodovine druge svetovne vojne. Zato sem vesel, da bo avstrijsko-slovenska komisija zgodovinarjev tudi to vprašanje v sodobni kompleksnosti obdelala in bomo prišli do pogleda na dogodke, ki bo ustrezal realnim pogojem tistega časa.

Kaj pa zahteva po novi dokumentaciji ORF ter napoved potujoče razstave o grozodejstvih partizanov in o odvedencih?

To so poskusi revizije zgodovine druge svetovne vojne. Je pa to tipičen koroški refleks. Vprašanje bo, ali bo ORF klonil oz. ali bo nova dokumentacija ustrezala kriterijem objektivnosti.

Hvala za pogovor!

IZ SPOMINOV FLORIJANA LAPUŠA, »FRJANA« IZ PODSINJE VASI (1894 – 1985)

Pripravila in uredila
vnukinja
mag. Vera Wutti-Incko

Samo zato, ker se priznavamo za Slovence

(Nadaljevanje)

Zatem je še prišla Gašparjeva družina, posestnica in gostilničarka Ana Malle, stara 64 let, hčerka Cilka, poročena Gabriel, in njen otrok Janez, star dve leti. Njenemu možu, ki je služil pri vojaki v Nemčiji in je bil tedaj ravno doma na kratkem dopustu, so dovolili, da je spremljal svojo družino v izseljenstvo. (...)

Florian Lapuš

Odrinili smo proti Celovcu. Nastanili so nas v barakah v Ebenthalerstraße. Ko smo se peljali v ograjen prostor na dvorišče, smo zagledali množico izseljencev, ki so prispeli pred nami. Vsi smo se po večini že od prej poznali. Bili so ljudje iz Slovenjega Plajberka, Sel, Borovelj, Glinj, z Radiš, iz Vetrinja, Apač, Železne Kaple, Žitare vasi, iz okolice Velikova, Pliberka, Šmihela, Žvabeka, iz Želuč, Bilčovsa in od drugod.

(...) Zvečer se je pričelo zapisovanje naših osebnih podatkov. Cela procedura je dolgo trajala in šele pozno ponoči smo plegli po slami v barakah. Naš najmlajši otrok, enajst mesecev star fantek je bil bolan in je jokal in kričal skoraj celo noč. Šele proti jutru je revček zaspal. Oba z ženo sva bila zelo utrujena, ker sva si skoraj celo noč podajala bolnega otroka iz rok v roke. Rano zjutraj smo se s precej dolgim transportom odpeljali iz Celovca proti Beljaku, nato do nemške meje in dalje preko Münchna in Nürnberga v Erlangen. Tam so nas razdelili v dve skupini. Ena se je odpeljala naprej proti Berlinu, mi pa smo se odpeljali z manjšim lokalnim vlakom proti Frauenaaurachu.

Leta v izgnanstvu

Ko smo dospeli na postajo Frauenaaurach, smo opazili nedaleč od kolodvora majhen lager z več lesenimi barakami, ki so bile ograjene z nizkim žičnim plotom z dvema izhodom.

Takoj so lagerführer, sanitjec in dve bolniški sestri pričeli ljudi deliti po barakah. Poklical sem svojo družino in sorodnike ter smo zasedli malodane pol

Posebno dragocena dediščina za nas in bodoče generacije so izročila naših prednikov. Pozitivna identiteta posameznika in identiteta narodne skupnosti je povezana s tem, da se zavedamo svojih korenin, spoznavamo preteklost in se soočamo z načinom, kako so generacije pred nami usmerjale in krojile svoje življenje.

Florian Lapuš, moj ded, nam je zapustil takšno dragoceno izročilo: obsežen opis svojega življenja.

To je prikaz življenjske poti globoko zavednega, aktivnega koroškega Slovenca in njegove družine od zadnje dobe avstro-ogrske monarhije tja do druge polovice prejšnjega stoletja. Politični dogodki, ki so pretresli 20. stoletje, so močno posegli v njihovo življenje. Istočasno pa nam v svojem življenjepisu posreduje tudi pestro in pisano sliko domačega vaškega življenja, kulturne in gospodarske dejavnosti naših prastaršev in staršev v Šentjanžu in okolici, ter njihovih političnih prizadevanj na občinski ravni.

Življenje »Frjana«, kot so ga klicali domačini, prijatelji in znanci, je desetletja stalo v znamenju zavzetega kulturnega, gospodarskega in političnega dela med Slovenci. Pri tem so bili zanj značilni močna samozavest in zaupanje v lastne zmožnosti, odprta miselnost, optimizem in organizacijski talent. Po poklicu čevljar, saj mu starši – kot mnogim drugim nadarjenim otrokom njegove generacije – zaradi pomanjkanja denarja želje po nadaljnjem šolanju niso mogli izpolniti, je bil pravi samouk. Iz lastnih moči si je širil znanje, mnogo bral in se učil jezike. V Slovenskem prosvetnem društvu Šentjanž je bil gonilna sila: pevec, igralec in izvrsten režiser. Bil je aktiven v občinski politiki in se trudil za gospodarski podvig Slovencev. Postal je tajnik domače Hranilnice in posojilnice. Nekaj časa je bil odbornik Zveze slovenskih zadrug, od leta 1935 naprej pa več kot štirideset let predsednik.

Kot aktivnemu in zavednemu Slovencu, njemu in njegovi veliki družini z osmimi otroki, nacistična strahovlada ni prizanesla. Nekaj časa je bil v zaporu gestapa, nato pa je bila vsa družina izseljena v Nemčijo. Z močno življenjsko voljo in zaupanjem v boljšo prihodnost so zdržali ta leta kot izgnanci.

barake. Zraven nas je zasedla postelje Gašparjeva družina: mati, ki je sestra našega starega očeta, in njena hčerka Cilka z otrokom. Wieserjeva družina pa ni prispela z nami v Frauenaaurach. Že med transportom smo se izgubili iz oči. Zvečer smo takoj plegli po posteljah. Tudi naš mali fantek Tomaž, ki je cel dan na potovanju neprestano jokal, ker je imel vnetje ušesne mreže, je popolnoma izmučen zaspal. (...)

Zjutraj so pričeli iskati delavke za kuhinjo. V prvi vrsti so pri tem prišle v poštev tiste žene, ki so imele družino z majhnimi otroki in zaradi tega ne bi mogle delati zunaj taborišča. Pri tem je prišla za stalno pomočnico v kuhinjo tudi moja žena, kajti od naših osem otrok je bilo šest mlajših od štirinajst let. (...)

Popoldan je sledil apel, pri katerem je SS-sturmführer Pfaffenberger kot lagerführer prečital red za bivanje v taborišču.

Uradni pozdrav je bil »Heil Hitler«. Lagerführer je ukazoval celotnemu taborišču in izseljenci so mu morali biti brezpogojno pokorni v taborišču in izven njega. Vsaka pritožba ali prošnja je šla preko njega, tako tudi vsa pošta izseljencev.

Za čistočo na dvorišču sta bila določena dva starejša moža, ki nista bila več zmožna za delo zunaj taborišča.

Zjutraj ob šestih je v sobi moralo biti vse postlano in pometeno, otroci oblečeni, le najmanjši so smeli ostati do osme ure v svojih posteljah. Vsak dan je imela druga družina nalogo, da počisti sobo (»Einheit«, kot so jo imenovali). Zvečer je bilo določeno, da smo ob deveti uri vsi v posteljah.

Vsako jutro od šeste ure naprej je vse hitelo v umivalnico, najprej žene in možje, ki so bili zaposleni zunaj taborišča, v Er-

Hanzi Dragašnik smel začeti s poukom.

Po treh dneh so pripeljali v našo barako Wieserjevo družino.

Wutti, Dragašnik st., Tevžej Kompoš, Franci Gallob, Brandstätter, Prušnik, Rauter, Lapuš in Dragašnik ml.

langnu. Ob 6.45 uri je vozil lokalni vlak iz Herzogenauracha v Erlangen, kamor so dospeli ob sedmih. Potem so se pričeli umivati otroci in mamice, nato je sledilo pranje. V tej zadevi je bilo za higieno še kar dobro poskrbljeno. Slabše je bilo s straniščni. To so bile odprte latrine, na strani ločene ena od druge, kakih 25 posebnih jam. Za slučaj bolezni je bila določena baraka Rdečega križa z ambulanto. Tam so delale tri sestre Rdečega križa. Za pregled bolnikov je bila posebna soba, kamor je prišel dvakrat na teden zdravnik iz Erlangena.

Nekateri izseljenci smo načeli vprašanje pouka za naše šoloobvezne otroke in poudarili, da bi imeli lastnega učitelja z gimnazijsko maturo, teologa Hanzija Dragašnika. Lagerführer je vztrajal, da mora tozadevno poprej vprašati »Aussiedlungsamt« v Nürnbergu za dovoljenje. (...) Čez nekaj časa je

no, ki je zaradi nekega nesporazuma šele za našim transportom zapustila Celovec. Isti dan je smela taborišče zapustiti Ana Malle, Gašparca, in se odpeljati nazaj na svoj dom. Zanj je posredoval njen zet. S težkim srcem je pustila hčerko z majhnim otrokom v taborišču.

Od tretjega dne naprej so nas može in fante vodili v bližnji borov gozd, kjer smo morali kopati jarke za odvod vode, ki po deževju v gozdu na ravnini ne odteka.

Nekega dne so prišli v taborišče zastopniki tovarne MAN (Mainz-Augsburg-Nürnberg) izbirat delavce za tovarno v Mainzu, kjer so proizvajali tako manjše železne in aluminijaste stvari kot tudi težke železne dele za konstrukcijo mostov, vojnih ladij in izgradnjo elektram. (...)

Kmalu nato je odpotovalo 21 mož v spremstvu nekega SS-stražarja iz taborišča Frauena-

pregon 1942–2002

urach v Mainz. Z dedom sta odšla tudi oba starejša sinova, Flori, star 18 let, in Janko, star 16 let. V Mainzu niso živeli v taborišču, temveč po dva ali trije v stanovanjskih blokih, ki so pripadali tovarni. Ta je bila ogromen kompleks s približno 2000 delavci in nastavljenici. Ded je najprej delal v čevljarški popravilnici tovarne. Ko se je izvedelo, da je doma dolga leta vodil posojilnico in hranilnico, opravljal knjigovodstvo in letne bilance in da za silo tudi zna pisati na pisalni stroj, je dobil delo v izvoznem oddelku. Ded je imel srečo pri dodelitvi dela. O delu, ki so ga morali opravljati drugi izseljenci, piše tako:

(...) Nekateri od naših moških so imeli zelo težko delo. Nemškimi delavcem, ki so varili železo, so morali donašati, odnašati ali obračati težke, močno rjaste železne traverze in druge dele, ki so jih na skladiščih ob železniškem tiru pripravljali za transport. Tudi pri nakladanju je delalo par naših ljudi.

Omeniti moram tudi, da so nemški delavci imeli razumevanje za naše delavce, ki so, po poklicu vsi kmetje, bili prisiljeni k delu v ogromni tovarni, ki ga niso bili vajeni:

Spominjam se, da je ob našem prihodu personalni šef, ki je odpeljal naše kmete po raznih oddelkih tovarne, pričel majati z glavo in pripomnil: »Was sollen diese armen Leute in so einer Fabrik leisten, wo sie noch niemals eine Großfabrik von innen gesehen haben. Die hätten sie sollen daheim auf ihren Bauernhöfen lassen, wo sie hin gehören, dort hätten sie dem Staat mehr nützen können.«

Čez nekaj tednov deda v tovarni obišče gospod dr. Markic, ki služi v bolnici v Mainzu.

Ves vesel sem teklo do izhoda tovarne, kjer me je čakal moj stari znanec iz Koroške. Objela sva se in solze so nama tekale iz oči. Vrtar nama je dal stola, da sva lahko sedla za par minut in doktor mi je povedal, da mu je tov. Vertič iz Borovelj pisal, da se izseljenci iz taborišča Frauenaaurach nahajajo v tej tovarni in da sem tudi jaz med njimi.

Dalje prihodnjič

Z mag. Ireno Destovnik se je pogovarjala Sonja Wakounig

PRED ETNOLOŠKO RAZSTAVO V ŠENTJANŽU

Kmečke ženske v preteklosti – položaj nekje med delovno živino in šibko bilko

Irena Destovnik, etnologinja in avtorica številnih razstav, med drugim tudi velike uspešnice »Ko bo cvetel lan«, je znova pripravila razstavo, kakršnih nismo vajeni. Zgodovina socialnega razvoja in položaja posebno preprostih ljudi je njena – skoraj bi rekli – življenjska naloga. Razstava, ki jo bodo odprli 17. maja v k & k centru v Šentjanžu in katere naročnik je Slovenska prosvetna zveza, nosi naslov »Moč šibkih – die Kraft der Schwachen« in prikazuje vlogo in pomen kmečke ženske v drugi polovici 19. in prvi polovici 20. stoletja.

Tema razstave, ki ste jo pripravili, je doslej le malo raziskana. Ko da se s »preprostimi« ženskami ne bi bilo treba ukvarjati. Kako to, da pa vas ta tema tako privlači?

Vsako dela izvira več ali manj iz lastne osebnosti, tako tudi to. Odraščala sem s tremi ženskami, ki so bile izredno samostojne, pa vendar jim njihovih življenjskih usod nisem zavidala. Občudovala sem njihove strategije preživetja v svetu, v katerem naj bi igrale izključno podrejeno vlogo.

Ko sem delala razstavo o lanu, sem se pravzaprav že ukvarjala z raziskovanjem »ženskega« dela. Zamikalo me je, da bi v to smer nadaljevala in zgodilo se je, da je bilo to tudi v interesu Slovenske prosvetne zveze. Interesi so se srečali, če smem tako reči.

Toda vaše raziskovanje se je, kolikor vem, končalo z veliko večjim delom kot je ta razstava ...

Res je. Nastala je knjiga o vlogi in pomenu kmečkih žensk v omenjenem obdobju na primeru dveh vasi – poudarjam, da bi bili lahko to kateri koli vasi.

Raziskala sem Šentjanž in Šentjanške Rute. Knjiga bo izšla ob koncu leta v knjižnem daru SPZ, ta razstava pa se je ob obilici predvsem slikovnega materiala kar ponujala. Upam, da bo hkrati tudi zbudila zanimanje za knjižno delo, ki bo razstavi sledilo. Napisano je na osnovi večletnega raziskovanja.

Kmečka ženska v preteklosti – ali je mogoče rekonstruirati čas in okoliščine, predvsem pa življenjske usode žensk, ki za seboj niso pustile uporabnih, zapisanih sledov?

Gre za raziskovanje ene najbolj anonimnih skupin žensk in le malo raziskovalcev se je doslej ukvarjalo z njimi. Pri svojem delu sem bila odvisna od najbolj suhoparnih virov kot npr. notarski akti in matične knjige. S kombiniranjem pa ti dokumenti ogromno povedo; podatke sem dopolnila še z ustnimi viri, saj te babice in prababice ponekod še živijo v spominu potomk.

Poleg tega pa se v srednjeevropskem prostoru način življenja do 60-ih let 20. stoletja ni kaj dosti spreminjal, to pa raziskovalno delo nekoliko olajšuje.

Je velika razlika za ženske med nekoč in danes?

Danes živimo v prepričanju, da smo ženske veliko dosegle – v formalnem smislu to tudi drži. Istočasno pa smo tudi kar nekaj

stvari zgubile: vloga žensk v delovnem procesu je bila nepogrešljiva in samoumevna. Z industrializacijo, ko je zaslužek prihajal tudi od drugod in ne le od zemlje, se žensko potiska v privatno sfero, v zasebnost in nima več dveh vlog kot nekoč. Ti dve vlogi: gospodinja in delavka hkrati, se nekoč med seboj nista izključevali, danes pa je ravno obratno.

Vrednotenje žensk – tako ste zapisali – nima veliko skupnega z njenim dejanskim pomenom v družbi.

Tako imenovana »moška« in »ženska« dela to v resnici nikoli niso bila ali – bolje povedano – ženske so se lotevale tudi vseh »moških« del, ne glede na fizični napor, medtem ko moški zlepa ni opravi kakega »ženskega« dela. Kljub temu so ustvarjali mit o ženski, ki nikdar ni odgovarjal njeni dejanski vlogi: Cerkev jo je prikazovala kot moralno šibko bitje, kasneje pa jo je predvsem sodobna medicina skušala prikazati kot telesno šibko bitje. Vselej se ženske prikazuje tako, kakor bi jo rada imela oblast. Ko je treba rojevati, jo povzdigujejo kot mater in njena samostojnost ni zaželjena.

Pa danes?

Vloga žensk v današnji družbi je na videz urejena z zakoni, vendar ob natančnejšem pogledu ugotovimo še vedno silno nedemokratske odnose med spoloma na zasebnem področju. Za razkrinkavanje teh mehanizmov pa je potreben tudi stvaren pogled nazaj.

Hvala za pogovor!

NADALJEVANJE STRAN 1

SPOMINSKA SVEČANOST V AVSTRIJSKEM PARLAMENTU

Poklon žrtvam nacističnega nasilja

A pozitiven pomen konca vojne in propada nacistične tiranije za nov začetek in za razvoj Evrope je neizpodbiten. Smisel praznovanja teh obletic je prav ta, da definicija zlega in njegovo poimenovanje ne smeta zvedeneti, ampak morata ostati jasna in izostrena tudi poznejšim rodovom. »Mi imamo nalogo, da se zoperstavimo rasizmu in nasilju,« je dejala predsednica državnega sveta Uta Barbara Pühringer. Dokler ta država ne bo poravnala svoje zgodovinske krivde in dolga, tako dolgo tudi ne bo mogoče verodostojno in plemenito preseči bremen preteklosti. »Banalnosti zlega«, kot je Hanna Ahrendt poimenovala grozoto Auschwitz, se je treba upreti z »banalnostjo dobrega«, kamor je treba prišteti

tudi nedavni pokop možgan otrok, ki so jih v bolnišnici na dunajskem Spiegelgrundu umorili nacistični zdravniški rablji. Najbolj pretresljivo pa je, da so ti rablji navzven, po svojem profilu, bili popolnoma normalni. Bili so skrbni družinski očetje, ljubili so živali in drugo. A bili so zgledni in vestni knjigovodje smrti.

Literarno-glasbeni okvir proslave v parlamentu je bil zelo primerno izbran. Elisabeth Orth je brala iz dnevnika HöBa, komandanta Auschwitz, ansambel Trioplus Wien pa je predvajal simfonije Ernsta Kreneka ter »Odo Napoleonu« Arnolda Schönberga. Krenek in Schönberg sta morala pred nacisti bežati iz Avstrije.

Franc Wakounig

BELJAK

Spomenik imen

V ponedeljek, 6. maja 2002, je skupina bivših partizanov iz furlanske nižine, in sicer iz

Turjaka, Škocijana in Šempetra ob Soči, obiskala Beljak.

Pred »Spomenikom imen«, ki ga je v spomin na žrtve nacističnega postavlilo društvo »Er-

inner«, jih je skupno z dijaki peravske gimnazije sprejel predsednik društva, profesor Hans Haider. Bivši antifašistični borci, vsi člani Zveze italijanskih partizanov, so popoldne bili gostje celovške univerze.

VIGREDNI KONCERT KD »LIPA«

Pevski pušeljč s sončnih Djekš

Vigredni koncert, ki ga Kulturno društvo za Velikovec in okolico »Lipa« vsako leto prireja v ljudski šoli na Djekšah, sodi že med klasiko kulturnega ustvarjanja po naših krajih. Število obiskovalcev od bližje in daleč, raste iz leta v leto, kar je nedvomno tudi posledica »politike izbire« nastopajočih. Nastop na vigrednem koncertu na Djekšah velja skorajda že za posebno priznanje.

Letošnji vigredni koncert je bil preteklo nedeljo, 5. maja 2002, dopoldne v krajevni ljudski šoli. Prireditelji so se malo bali, da zaradi obilne ponudbe nedavnega kulturnega tedna koroških Slovencev obisk ne bo zadovoljiv kot običajno. A strah je bil odvečen. O prenasitosti ne duha ne sluha. Predsednica »Lipe« mag. Zalka Kuchling je med občinstvom pozdravila dješkega župana Polesniga, odbornika EL Filipa Warascha, ravnateljico šole Romano Dovjak, predsednika NSKS Bernarda Sadovnika in tajnika KKZ Nužeja Tolmajerja. Posebej prisrčen pozdrav pa je veljal skladatelju Jožetu Leskovarju.

Spored se je pričel s pevskim pozdravom društvenega naraščaja »Lipov cvet«. Skupino vodita Mili Kunčič in pa Dominik Hudl. Člani skupine ne pojejo le čudovito, ampak obvladajo tudi vrsto glasbil, ki se jih učijo v slovenski glasbeni šoli. Tako je nedeljski nastop bil ponoven dokaz pomena te naše osrednje glasbeno-izobraževalne ustanove, obenem pa potrdilo zunajšolske oz. zunajpoklicne angažiranosti obeh voditeljev.

Vokalna skupina »Lipa«, ki jo vodi Sonja Kuchling, je pevsko vizitka društva. Skupina iz leta v leto širi in bogati svoj pevski repertoar, kar jo dela za-

nimivo. »Lipa« je sodelovala tudi na odprtju letošnjih kulturnih dni koroških Slovencev v Velikovcu.

V zboru imajo zdaj tudi tercet, ki je v nedeljo presenetil občinstvo.

Gost tokratnega vigrednega koncerta na Djekšah je bila Vokalna skupina Slovenji Plaj-

seveda goji tudi umetno pesem ter pevsko izročilo drugih narodov. Plajberške dečve so se na Djekšah še posebej dobro počutile.

Tonči Rosenzopf pa je s pesmimi, ki jih je natrosil med posameznimi skupinami, popestril vigredni koncert, ki se je končal s skupno zapeto pesmijo

»Lipov cvet« je še zelo mlad, pa vendar navdušeno poje

Na koncu so zapeli vsi nastopajoči skupaj

berk. Ženski zborček pod vodstvom prof. Mirka Lausegerja se je uveljavil kot pevška skupina, ki v prvi vrsti poje slovenske narodne, ob tem pa

»Hrepenenje«. Z njo so se spomnili 100-letnice rojstva pesnice libuškega puela, Milke Hartmanove.

Franc Wakounig

GOSTILNA NA MUTI V ROŽEKU

S pesmijo in nasmehom v vigred

V gostilno na Muti, kjer so svojčas pobirali mitnino čez Dravo, je minulo soboto, 4. maja 2002, vabilo rožeško Kulturno društvo »Peter Markovič« na vigredni koncert.

Ta prireditelj je prav zaradi svoje dolgoletne tradicije znanka pestre prosvetne dejavnosti rožeških prosvetarjev. Za sobotni koncert so pripravili posrečeno mešanico med lastnim prispevkom in doprinosom gostov. Ponos rožeškega društva je otroška skupina »Didldumdaj«, ki jo vodita Nataša Oraže in Zofija Valentinitš. Poskočni podmladek je s svojo prešernostjo takoj osvojil srca številnih poslušalcev. Aleš Schuster, ki je povezoval, pa je na odru dopolnjeval delež domačinov.

Iz sosednje Lipe je prišla brzna ženska trojica, ki po

vodstvom gospe Koschier poje pesmi najrazličnejših kulturnih sredin. Z ubranim petjem je trio potrdil svoj dober glas, da sega že dalj kot v deveto vas. Z drugega konca, z Gur, so prišli po-

joči vaščani. Moški zbor »Vaščani pojo« je pod taktirko prof. Jožka Kovačiča in v novi, napol irhasti odeli, zapel čisto po domače, tako kot so včasih pod okenci peli fantje svojim ljubi-

Tercet iz Lipe ob Vrbskem jezeru

Slovenska prosvetna zveza v Celovcu vabi na ogled gledališke predstave

PIKA

v sredo,
15. maja, ob 17. uri

v Slovenskem mladinskem gledališču v Ljubljani

PIKA (Astrid Lindgren-Andrej Rozman Doukštumf) v režiji Vita Tauferja je gledališka uspešnica s številnimi nagradami, ki je na sporedu že peto leto. Namenjena je otrokom vseh starosti, privlačna pa je tudi za odrasle.

Slovenska prosvetna zveza organizira vožnjo z avtobusi na ogled predstave v Ljublja-

no in priporoča staršem, učiteljem, vzgojiteljem in drugim ljubiteljem gledališča, da izkoristijo to priložnost.

Številne kritike dajejo predstavi izredno pozitivno oceno, med drugim tudi v Radiu Slovenija: »Predstava Pika je fenomenalen odrski dogodek, v katerem se prizori kot v risanki ali burleski vrstijo drug za drugim, eden bolj smešen od drugega, eden bolj zabaven od drugega«.

Prijave in podrobne informacije:

Slovenska prosvetna zveza, Celovec, Tarviser Str. 16, tel: 0463/514300-22; email: spz@slo.at

Uro in kraje odhoda z avtobusi bomo sporočili pravočasno.

Lipej Kolenik in Heinz Fischer

AVTOBIOGRAFSKI SPOMINI PARTIZANA

Lipej Kolenik predal knjigo Heinzu Fischerju

Lipej Kolenik-Stanko, partizan in avtor življenjskih spominov, se je v petek, 3. maja 2002, v dunajskem parlamentu udeležil spominske

svečanosti proti nasilju in rasizmu ter v spomin na žrtve nacizma, na katero sta vabila predsednika parlamenta in državnega sveta, Heinz Fischer in Uta Barbara Pühringer. Po spoštljivem in zelo izpovednem državnem aktu je Lipej Kolenik-Stanko predal predsedniku parlamenta dr. Heinzu Fischerju izvod svoje avtobiografske knjige »Für das Leben, gegen den Tod« (»Mali ljudje na veliki poti«).

cam. Seveda tudi tokrat ni manjkalo skupne pesmi, ki je postala kar zaščitna znamka »Vaščanov«.

Seveda pa po sestopu z odra zbori niso utihnili, temveč je

petje še dolgo odmevalo v prijetno majniško noč. KD »Peter Markovič« pa je vse navzoče povabil, naj tudi prihodnjo vigred pridejo na koncert.

W. Fr.

»Didldumdaj« je znan po svojem temperamentu

PRIREDITVE

<p>PETEK, 10. 5.</p> <p>CELOVEC, v Musilovi hiši 19.30 Dragan Velikič – branje BOROVlje, pri Cingelcu na Trati – SPD Borovlje 20.00 Koncert sosednjih zborov »Vsaka vas ima svoj glas« Sodelujejo: MePZ Sele, Komorni zbor SPD Borovlje, Kvartet iz Šmarjete, Kvintet Lomski fantje iz Slovenije, Manuel in Roman Oraže</p>	<p>SOBOTA, 18. 5.</p> <p>ŽITARA VAS, Kumst 20.00 Rock³. Koncert s skupinami Sound of colours, Snifferson Familij in Bališ</p>	<p>TOREK, 28. 5.</p> <p>TINJE, v domu Sodalitas 19.30 »Koroški rožni venec« s pesnikom Andrejem Kokotom</p>
<p>SOBOTA, 11. 5.</p> <p>Žitara vas, KUMST – SPD »Trta« 20.00 Vignedni koncert</p>	<p>TOREK, 21. 5.</p> <p>CELOVEC, Musilova hiša – SPZ, Založba Drava 19.30 Predstavitve knjige Jožeta Blajsa »Na konici jezika« (roman)</p>	<p>ČETRTEK, 30. 5.</p> <p>ŠENTJAKOB, farna cerkev – SPD Rož, SKD Jepa-Baško jezero 14.30 Koncert. Nastopa vokalni ansambel Voskresenije iz St. Petersburga; vodi: Jurij Maruk</p>
<p>NEDELJA, 12. 5.</p> <p>ŽELEZNA KAPLA, farna cerkev – SPD Zarja 10.45 Koncert ob materinskem dnevu. Nastopa Goriški oktet Vrtnica. Ob 10. uri sv. maša</p>	<p>SREDA, 22. 5.</p> <p>TINJE, v domu Sodalitas 19.30 Minderheitenschutz und Staatsvertrag – predava univ. prof. dr. Karl Stuhlpfarrer</p>	<p>PETEK, 31. 5.</p> <p>DOBRLA VAS, farna cerkev – KKZ, SPD Srce 19.30 Koncert. Nastopa vokalni ansambel Voskresenije iz St. Petersburga; vodi: Jurij Maruk</p>
<p>PONEDELJEK, 13. 5.</p> <p>ŠENTJANŽ, k & k 20.00 Predavanje »Die NS-Volkstumspolitik im Alpe Adria Raum am Beispiel der Südtiroler, der Kanaltaler, der Gottscheer und der Slowenen«; predava dr. Karl Stuhlpfarrer</p>	<p>ČETRTEK, 23. 5.</p> <p>ŠENTJANŽ, k & k 20.00 Predavanje »Deportacija koroških Slovencev«. Predavata: dr. Folti Sima in mag. Brigitte Entner</p>	<p>SOBOTA, 1. 6.</p> <p>TINJE, v domu Sodalitas 20.00 Odprtje razstave »Lepota Koroške – kozolci in znamenja«; razstavlja Peter Pokorn iz Škofje Loke</p>
<p>TOREK, 14. 5.</p> <p>CELOVEC, Mohorjeva knjigarna – Mohorjeva knjigarna 9.00 Predstavitve knjige in branje: Desa Muck »Kakšne barve je svet?« Ponovitev bo ob 10. uri; prireditve je za Ljudske šole</p>	<p>NEDELJA, 2. 6.</p> <p>BOŽJI GROB, romaska cerkev – KKZ, KP Pliberk 19.30 Koncert. Nastopa vokalni ansambel Voskresenije iz St. Petersburga; vodi: Jurij Maruk</p>	<p>ČETRTEK, 6. 6.</p> <p>TINJE, v domu Sodalitas 19.30 Podijska diskusija »Die Regelung der zweisprachigen Topographie bei unseren Nachbarn«; diskutirajo mag. Rudi Vouk, Roberto Batelli, dr. Damijan Trpin, dr. Karl Zeller, mag. Zlatka Gieler</p>
<p>SREDA, 16. 5.</p> <p>DUNAJ, SKC Korotan, Albertg. 48, 8. okraj 18.00 Predavanje z diapozitivi »Ptuj in Ptujčani«; glasbeni vložek študentov ljubljanske glasbene akademije 19.00 Monodrama Kurent; bere Jurij Souček</p>	<p>SOBOTA, 25. 5.</p> <p>BILČOVŠ, ljudska šola – SPD Bilka 20.00 90. obletnica SPD Bilka v Bilčovsu</p>	<p>PETEK, 14. 6.</p> <p>TINJE, v domu Sodalitas 19.30 Odprtje razstave »Ptice – sanje mojega življenja«; umetnika Toni Blatnik-Blaton iz Žalca</p>
<p>PETEK, 17. 5.</p> <p>ŠENTJANŽ, k & k – SPZ 20.00 Odprtje razstave »Moč šibkih«. Vloga žensk v času kmečkega gospodarjenja. Avtorica: Irena Destovnik. Glasbeni okvir: Alenka Vidrih; razstava odprta do 28. 7.</p>	<p>NEDELJA, 26. 5.</p> <p>ČEPIČE PRI GLOBASNICI, gostišče Juena – SPD Edinost Šteben 14.00 Tekma koscev. Sodelujejo: MePZ iz Pragerskega, MoPZ Franc Leder Lesičjak, domači ansambel in instrumentalna skupina iz Pragerskega</p>	<p>SOBOTA, 13. 7.</p> <p>ŽELEZNA KAPLA, občinsko kopaljšče – SPD Zarja 20.00 Poletna noč</p>
	<p>SREDA, 24. 7.</p> <p>TINJE, v domu Sodalitas 20.00 Kärnten – ein europäischer Sonderfall; predava univ. prof. dr. Anton Pelinka</p>	<p>PETEK, 27. 9.</p> <p>VETRINJ, dvorana fresk v samostanu – KKZ 19.30 Koncert samospjevov Antona Nageleta in Franceta Cigana. Nastopata: Bernarda Fink-Inzko (mezzosopran), Marko Fink (bariton), Špela Filipič (klavir)</p>

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletekst 299

PE 10. 5. 18.10 Utrip kulture

SO 11. 5. 18.10 Od pesmi do pesmi – ...

NE 12. 5. 6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! 18.00 Glasbena mavrica

PO 13. 5. 18.10 Kratki stik

TO 14. 5. 18.10 Otroški spored

SR 15. 5. 18.10 Glasbena mavrica
21.04 Večerni spored

DOBER DAN, KOROŠKA

NE 12. 5. 13.30 ORF 2 • Materinski dan – dan spominov, veselja in zahvale: Koncert v Šmihelu z NO PROBLEM ORCHESTRA. • Od sodišča k prvemu jubileju: Javna dvojezična ljudska šola v Celovcu obhaja svojo 10-letnico obstoja. • »K 26«: V Podjuni uspešno vzrejajo vsestransko konjsko pasmo haflinger. • Dunajska kri – Wiener Blut«: Mario Podrečnik iz Dobrle vasi uspešno nastopa v Straussovi opereti v državnem teatru v Regensburgu. • Praznik vnebohoda – praznik otrok: Otroški dan v Selah.

PO 14. 5. 3.25 ORF 2 15.55 TV SLO1 (Pon.)

RADIO DVA – 105,5

DNEVNI SPORED OD PONEDELJKA DO PETKA:

6.00 Dobro jutro 9.00 Sol in poper 12.07 Žurnal, nato glasba 3 krat 3 13.00 Klub Radio dva 15.00 Lepa ura 17.17 Žurnal 17.30 Naša pesem

SO 6.00 Glasba (zborovska, narodnozabavna) 7.00 Domača budilka 8.30 Otroški vrtljak 9.00 Sobotno dopoldne 12.00 Glasbena 3 krat 3 13.00 Evropa v enem tednu 13.23 Glasba 14.00 Slovenske popevke 15.00 Farant

NE 6.00 Glasba (zborovska, narodnozabavna) 7.00 Domača budilka 8.30 Zajtrk s profilom 10.00 Zimzelene melodije 10.30 Svetopisemske zgodbe 11.00 Iz zlate dvorane 12.00 Glasbena 3 krat 3 13.00 Radio dva v zrcalu 15.30 Narodnozabavna in zborovska glasba 16.00 Vikend

RADIO 2 – NAŠA PESEM

PE 10. 5. Glasbeni šopek za materinski dan

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

Dnevno po programu do 6. ure Glasba – jazz/world 5.45 Na današnji dan

PE 10. 5. 19.00 Zrcalo kulture Massimo Cacciari – italijanski filozof 23.00 Rdeči Boogie – glasbeni magazin 24.00 Sound-track – 13 Ghosts

SO 11. 5. 18.00 Svet je vas 20.06 Yugo Rock

NE 12. 5. 19.00 Music for the Masses 24.00 Izven zakona (pon.) Tokrat: Jess Klein

PO 13. 5. 18.00 Zdrava ura – dr. Franz Wutti 19.00 Ta mera Portreti lezbijk in žensk ter njihove zgodbe vsepovsod 21.00 Take the Jazz Train 24.00 Forum Pregon koroških Slovencev v publikacijah

TO 14. 5. 19.00 V pogovoru Kmetica Josefa Prelog 20.06 Kakko! Oddaja o japonskih risank in stripih 21.00 Noche Latina s Carlosom Arriagado

SR 15. 5. 19.00 Literarna kavarna Jože Blajs: Na konici jezika 20.06 Voz Latina Glasba in informacije iz Latinske Amerike 22.30 Madforce Da Hip Hop Show

ČE 16. 5. 19.00 Po Koroškem Med drugim o Jošku Tischlerju 20.06 Yesterday & Today Glasba iz 60ih in 90ih let 22.00 Izven Zakona Rock iz ZDA 23.00 Leidest du? – vodi Karsten Rühl

SLOVENSKI VESTNIK čestita

PRAZNUJEJO! Anton Okorn iz Žitare vasi – 80. rojstni dan; **Silvija Apovnik** iz Pliberka – 25. rojstni dan; **Mici Knافل** iz Šentjakoba – rojstni dan; **Flori Krištof** iz Dragožič – rojstni dan; **Zofi Reinwald** iz Lovank – rojstni dan; **Angela Marsel - Kralj** iz Dobrle vasi – rojstni dan; **Erika Seitz** z Dobrove – rojstni dan; **Tomaž Petek** iz Zagorij – rojstni dan; **Alojz Hobel** iz Vesel pri Šentprimožu – 75. rojstni dan; **Walter Luschnig** s Polene – 36. rojstni dan; **Mici Schellander** iz Pugnada pri Bilčovsu – 55. rojstni dan; **Veronika Rumic** iz Vogrč – rojstni dan; **Monika Rogaunig** z Radiš – 40. rojstni dan; **Flori Koschat** iz Podgorij – rojstni dan; **Micka Miškulnik** iz Velike vasi – rojstni dan; **Helena Igerc** iz Podkraj – dvojni praznik; **Jozi Köfer** iz Kajjaz – 50. rojstni dan; **Lojz Rosenzopf** iz Breške vasi

– rojstni dan; **Helka Mlinar** iz Škocjana – rojstni dan; **Barbara Riedman** s Poničke – rojstni dan; **Monika Paulitsch** z Obirskega – 30. rojstni dan; **Ančka Krop** s Kogelske gore – rojstni dan; **dr. Reginald Vospernik** iz Podravelj – 65. rojstni dan; **Filip Tschertou** iz Stranj – rojstni dan; **Marta Polanšek** z Obirskega – rojstni dan; **Karl in Marija Jenič** iz Letine pri Šmihelu – zlato poroko; **Flori Seher** iz Celovca – 50. rojstni dan; **mag. Franci Kapus** iz Bilčovsa – rojstni dan; **Florijan Sablatschan** iz Šmarjete – rojstni dan; **Jozi Ogris-Martič** iz Bilčovsa – rojstni dan; **Daniel Pasterk** z Bele – rojstni dan; rektor **Jože Kopeinig** iz Tinj – rojstni dan; **Hanzi Lesjak** z Žihpolj – rojstni dan; **Willi Moschitz** iz Šentjanža – rojstni dan; **Vinko Wieser** iz Čahorč – rojstni dan; **Marica Pinter** iz Svetne vasi – rojstni dan; *Za posredovanje imen slavljencev in slavljencev se zahvaljujemo predvsem slovenskemu oddelku ORF v Celovcu!*

Slovenski vestnik – usmerjenost lista seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu. SV prejema podpore iz sredstev za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71
e-mail: sonja.wakounig@slo.at

UREDNIKA
Sonja Wakounig ..... (-50)
Tajništvo ..... Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba ..... Milka Kokot (-40)
Prireditve ..... Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566
VSI
Tavriser Straße 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

PLANINSTVO

Olševa – Obel kamen

Največji del Olševe se nahaja v Sloveniji, le manjši, bolj skalnati zahodni del pa se nahaja na avstrijskih tleh. Najvišji vrh Olševe, Govca (1928 m), stoji v Sloveniji, najvišji

naravno znamenitost Vrata, bo najboljše izhodišče Šmarjeta v grapi Remšenik pri Železni Kapli, do koder se lahko pripeljemo z avtom. V zadnjem ovinku pred Šmarješko cerkvijo se za-

ložno stezo, ki nas vodi slabe pol ure proti zahodu, dokler ne stojimo pri vpadnici gruščnate grape izpod Vrat. Če bi tu pot nadaljevali naravnost naprej, bi čez eno uro hoje prišli v Šentlenart. Mi pa zavijemo levo strmo navkreber. Levo in desno nas spremljajo visoke skalnate stene. Čez 15 minut stojimo pred prvim oknom Vrat, ki je visoko okoli 20 m. Pristop skozi prvo naravno okno je zaradi izpostavljenosti dobro zavarovano. Kdor se izpostavljenosti boji, lahko Vrata obide po gozdni poti, ki paralelno k Vratom pelje navkreber. Tudi pot do drugega in do tretjega naravnega okna je zavarovana. Ogled teh vrat se spleča, ker se take naravne znamenitosti le redko kje najdejo. Ko izstopimo iz zadnjih vrat spet na gozdno pot, se moramo odločiti za eno od dveh variant nadaljevanja poti do Oblega kamna. Daljša, vendar boljje markirana pot pelje naravnost naprej, prečka državno mejo in se združuje s potjo, ki pride od Sv. Duha. Kmalu nato pridemo mimo Potočke zijalke. To je 115 m dolga in 20 do 40 m široka kraška jama, v kateri so našli izkapanine iz stare kamene dobe. Čez dve uri hoje po lepo speljani in neizpostavljeni poti pridemo na Obel kamen.

Druga krajša, vendar slabše markirana pot pa pelje takoj levo navkreber in je na nekaterih mestih zavarovana. Čez pol ure stojimo na Obel kamnu. Severno pod nami vidimo remšeniško grapo, južno pod nami pa Sv. Duh z Logarsko dolino v ozadju. Kdor hoče, lahko še skoči po markirani

poti do pol ure oddaljenega najvišjega vrha Olševe, do Govce. Opisana tura je z izjemo izpostavljenega dela Vrat premagljiva za vsakogar z nekaj kondicije. Za celotno turo po krajši varianti je treba računati s tremi do štirimi urami hoje.

mami

Olševa z vrati

avstrijski vrh Olševe pa je Obel kamen (1911 m). Iz Avstrije je Olševa dostopna preko markiranih poti iz Šmarjeta v Remšeniku ali preko Šentlenarta v Beli, iz Slovenije pa preko Sv. Duha ali pa iz Koprivne. Če si hočemo ob turi ogledati tudi

čne markirana pot na Olševo.

Po 15 minut hoje po starem kolovozu pridemo do mesta, kjer je včasih stal Lipšev mlin. Tu prečkamo majhen potok in čez nekaj minut zavijemo na levo navkreber v strm gozd. V nekaj minutah stopimo na po-

Šmarješka cerkev

ZAHVALA OB BOLEČI IZGUBI NAŠEGA LJUBLJENEGA OČETA IN DEDA

Janeza Wuteja-Luca

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so ga z velikim spoštovanjem pospremili k zadnjemu počitku.

Zahvaljujemo se za pisno in ustno sožalje ter za darovano cvetje in sveče kot tudi za darovano podporo otroškemu vrtcu v Šentprimozu.

Posebna zahvala velja vsem govornikom na žalni

seji v kulturnem domu Danica in ob grobu.

Zvezi koroških partizanov, Zvezi slovenskih organizacij, Slovenski prosvetni zvezi in posebej domačemu kulturnemu društvu Danica se zahvaljujemo za pripravo in potek žalne seje.

Zahvala velja tudi domačemu župniku.

Za zelo lep glasbeni pogrebni okvir pa gre iskrena zahvala našemu pevskemu zboru Danica, cerkvenemu zboru in moškemu zboru Vinko Poljanec.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat najlepša hvala!

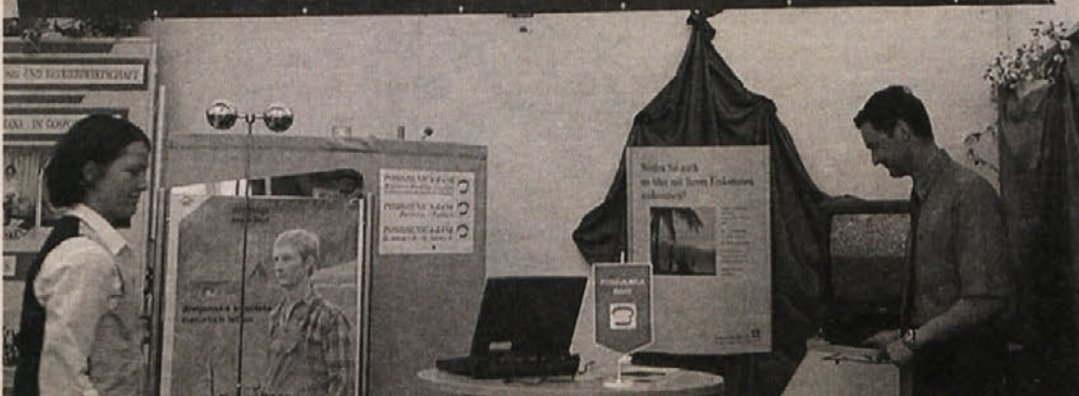
Otroci z družinami

ZAHVALA Vodstvo otroškega vrtca Šentprimoz se zahvaljuje družini Wutte in vsem, ki so ob pogrebu Janeza Wuteja-Luca darovali namesto rož in vencev za otroški vrtec. *Prisrčen »boglonaž!*

OBČINE SPODNJEGA ROŽA so minuli konec tedna priredile prvi Rožanski sejem v Borovljah, da bi obmejnemu področju dali nekoliko več gospodarskega zagona. Tam so se med drugim predstavile tudi Posojilnica-Bank Baorovlje in Višja šola za gospodarske poklice.

POSOJILNICA ZVEZA BANK

Pismo bralca

Einseitiger Partisanenfilm

Wenn nun in Kärnten mit einer von oben verordneten Wanderausstellung und womöglich mit einem eigenen Film der Öffentlichkeit eine differenziertere Darstellung der Partisanentätigkeit gegeben werden soll, gilt es abzuwarten, ob tatsächlich alle Seiten des damaligen historischen Geschehens beleuchtet werden. Wenn dies erfolgt, dann wird sicher auch gezeigt, was man in dem ORF Film, der in Kärnten solche Erregung hervorrief, ebenfalls nicht sehen konnte: Es waren Partisanen, die Häftlinge vom Loibl KZ im Raum Ferlach/Rosental aus den Händen ihrer KZ-Bewacher befreit haben. Schon zuvor hatten Partisanen immer wieder KZ Flüchtlingen vom Loibl-KZ geholfen, den Fängen der verfolgenden Lager-SS und ihren Bluthunden zu entkommen. Überlebende Zeitzeugen, insbesondere ehemalige französische KZ Häftlinge, werden auch in diesem Jahr

bei der Gedenkveranstaltung am 8. Juni 2002 am Loibl dazu befragt werden können, wie sie in den Jahren 1943-1945 Schutz und Unterstützung durch die slowenische Zivilbevölkerung und durch Partisanen bekamen. Der ORF Film hat auch nicht gezeigt, dass es die ukrainischen, kroatischen und slowenischen NS-Kollaborationstruppen und die berüchtigten SS- und Polizeieinheiten der Heeresgruppe E waren, die auf dem Rückzug vom Balkan noch Tage nach dem 8. Mai in Unterkärnten den Partisanen blutige Gefechte lieferten. Die offizielle »totale Kapitulation« der Deutschen Wehrmacht vom 8. Mai hätte sie eigentlich zur Waffenabgabe an russische und jugoslawische Truppen gezwungen. Einheiten der Waffen SS und Wehrmacht widersetzen sich allerdings diesen Befehlen und führten ihren (jetzt illegalen) Krieg noch in Unterkärnten weiter, bis sie die britische Besatzungszone nördlich der Drau erreichten.

Prof. Dr. Peter Gstettner,
Universität Klagenfurt, 9020
Klagenfurt, Universitätsstr.65-67

NOGOMET - 1. RAZRED D

Kdo bo še ugnal ASKÖ Šmihel?

Hitri in nevarni napadalec Walter Motschilnik z instinktom za gole (bela majica)

Foto: Stukelj

Prvenstvo v 1. razredu D je po vsej verjetnosti že odločeno. Ekipe iz Šmihela je preteklo soboto v napeti in borbeni tekmi zaslužno premagala najožjega tekmeča Bad St. Leonhard s 3:1 (0:0). V začetni fazi srečanja so sicer imeli domačini več priložnosti, katerih pa žal niso znali izkoristiti. Gostje so igrali zelo domiselno, zavedajoč se, da šteje samo zmaga v dvoboju za prvo mesto. Na polju so bili boljši in si priigrali tudi nekaj priložnosti. Taktika domačinov je bila de-

fenziva s hitrimi protinapadi preko vezne linije in nevarnega napadalca Walterja Motschilnika, katerega pa so gostje dobro pokrili. Z neodločenim rezultatom so šli igralci v kabino.

Po odmoru so Šmihelčani stopnjevali pritisk in izredno hitri in nevarni napadalec Walter Motschilnik je po nepazljivosti obrambe in po lepi podaji s kratke razdalje pogнал žogo neubranljivo v mrežo (55. min.). Toda zelo motivirani gostje niso popustili in deset minut kasneje zaslužno ize-

načili. S prisojeno enajstmetrovko je v 80. minuti Robert Lutnik povišal na 2:1 za domačine. Samo nekaj minut pred koncem srečanja je bil na mestu spet nevarni W. Motschilnik, ki je hladnokrvno izkoristil nepazljivost obrambe in iz malega kazenskega prostora potisnil žogo med vratnice.

Štiri kroge pred zaključkom prvenstva vodi Šmihel s 6 točkami prednosti, kar naj bi zadostovalo za mojstrski naslov. Klub pa se že lahko pripravi na veselo praznovanje. **M. Š.**

KOROŠKA LIGA

SAK je gladko zmagal

Razplet prvenstva v Koroški ligi ostaja napet. Vodeči SAK kot tudi sofavorit Šentandraž sta polno točkovala.

Varovanci trenerja Lojza Jagodiča so po prvem голу, ki ga je dal Christian Kraiger, zaigrali bolj sproščeno in bili gospodarji na igrišču. Gostje so sicer v začetnih 30 minutah kar nekajkrat nevarno začeli obstreljevati gol izvrstnega vratarja Eriha Oražeta, ki pa je odlično branil.

Po odmoru so domačini igrali všečen nogomet in nekdanji igralec Austrie Celovec, nevar-

Vratar Erich Oražeta je odlično branil

ni napadalec Mathias Zimmerling, je z dvema goloma predčasno odločil partijo v prid SAK (3:0). Šentandraž je v gosteh premagal Trg s 3:1 in je s štirimi točkami zaostanka (43) na drugem mestu.

Ostali rezultati:

Wietersdorf-ATUS Borovlje 3:2, Welzenegg-Landskron 4:3, Marija na Zilji-Breže 2:2, Magdalen-Nußdorf 3:1, Treibach-St. Michael 0:0 **M. Š.**

ŠPORTNE NOVICE

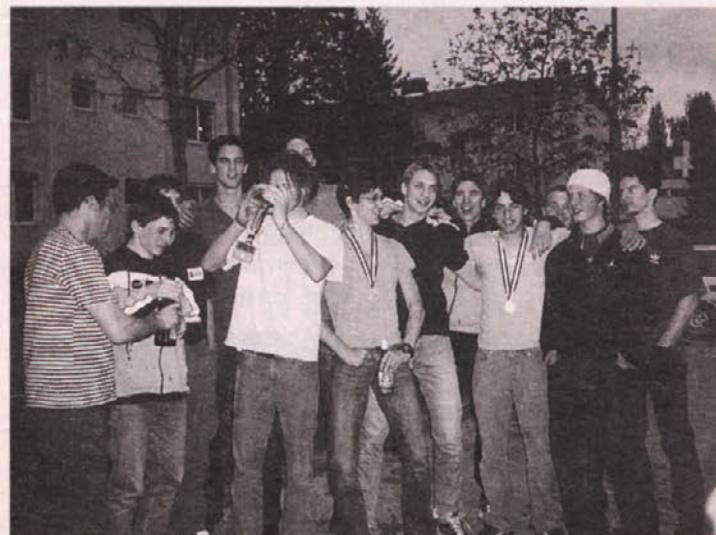
IZ SLOVENIJE

Slovenski hokejisti ostali v skupini A

Po predtekmovanju SP na Švedskem slovenskim hokejistom ni kazalo najbolje. Najprej so z 1:8 izgubili proti Rusom, nato z 2:8 proti Švedom in v odločilni tekmi še s 3:5 z Avstrijci, pa čeprav so deset minut pred koncem tekme vodili s 3:1! Sledile so tri tekme za obstanek. Najprej so slovenski »risi« s težavo le s 4:3 premagali Japonsko, nato po zelo dobri igri s 4:2 Poljake in na koncu s 4:0 še Italijane. Slovenija bo drugo leto na Finskem znova igrala v najbolj elitni skupini svetovnega hokeja.

Nogomet

Nogometiški Maribora so minuli teden v zadnji tekmi državnega prvenstva doma s 3:0 premagali ajdovsko Primorje in šestič zapored postali državni prvaki. Mariborčani bodo igrali tudi v kvalifikacijah za uvrstitev v ligo prvakov. **D. T.**

Odbojkarji Hypo-Celovec (juniorji) so postali avstrijski viceprvaki. Med njimi igrajo tudi trije mladi igralci iz Škofič: Aleksander Errenst, Mirko Malle in Damijan Pörtltsch. Naslov viceprvaka so osvojili na državnem prvenstvu v Hartbergu na Štajerskem.

ŠAH - KOROŠKI AKTIV CUP

Slovenski šahisti le poprečni

Veliki dvorani občinskega centra v Bistrici v Dravski dolini je nastopilo kar 47 ekip iz cele Koroške ter iz Vzhodne Tirolske. Zmage pa so odnesli veliki favoriti, šahisti iz Gospe Svete, Šentvida in Beljaka.

Prva ekipa SŠK »Obir«/Železna Kapla je po odličnih nastopih v preteklih dveh letih (dvakrat šesto mesto!) tokrat osvojila le 16. mesto, ekipa SŠZ/Zveza-Bank, ki pa ni nastopila v najmočnejši postavi pa samo 31. mesto; druga ekipa SŠK »Obir« se je uvrstila na 33. mesto. **I. L.**

Partije slovenskih klubov:

Obir-Zugzwang Celovec I 4:0, -Eitweg I 2:2, -SV Lienz 3:1, -FPW 0:4, -Šmohor I 2:2, -Bekštanj II 2,5:1,5, -Raiffeisen Celovec I 4:0, -Pošta Celovec I 1:3, -Weitensfeld 1,5:2,5

SŠZ/Zveza-Bank-FPW II 3:1, -Šentvid II 3,5:0,5, -Admira Beljak 1,5:2,5, -Šentvid I 0,5:3,5, -Admira Beljak II 2,5:1,5, -Pošta Celovec 2:2, -Nußdorf 2,5:1,5, -Weitensfeld 1:3, -SV Lienz 0:4;

Obir II-Pošta Celovec 1:5:2,5, -Golovic 1:4, -Ruda/Velikovec I 0,5:3,5, -Admira Beljak II 3:1, -Ruda/Velikovec II 0,5:3,5, -Kötschach Mauthen 4:0, -Bürger Škofiče 2:2, -Spittal/Ferndorf 0:4;

Namizni tenis

V zaključnem krogu namiznoteniškega prvenstva v koroški podligi je NTK Bilčovs remiziral s TSA Landskron 5:5 in je s sedmimi točkami osvojil le zadnje mesto na lestvici.

V podligi vzhod je Humška skupnost proti WSG Mostič dosegla neodločen rezultat 5:5, DSG Sele pa je na tujem podlegel Hypo Šentpavel z 1:6.

Humška skupnost se je uvrstila z 11 točkami na deveto

mesto, Selani pa so s šestimi točkami postali zadnji. **M. Š.**

ŠPORTNI TERMINI

- 9. maj:**
Landskron-SAK, Landskron, ob 10.30
- 12. maj:**
SAK-St. Michael/Labotska dolina, Trnja vas, ob 16. uri
- 16. maj:**
Občni zbor KOŠ, Mladinski dom, ob 14.45

NIŽJI KOROŠKI RAZREDI

Podliga zahod

Igralci DSG Borovlje so na domačih tleh spet slavili zaslužno zmago proti Radentheinu z 2:1 in zaostajajo vodečemu Fellachu le še za tri točke (40).

Podliga vzhod

Bilčovs je v Mostiču podlegel z 1:3, čeprav so že po petih minutah nepričakovano šli v vodstvo z 1:0. Po pavzi so domačini zaigrali zelo dobro in s tremi goli fiksirali zmago.

Ostali rezultati: Velikovec-Podkrnos 7:0, Metnitztal-Ruda 2:0, Liebenfels-St. Margarethen, ATSV Wolfsberg-Launsdorf 1:0, ASV-Klopinj 4:0, Žrelec-Grebinj 6:3 **M. Š.**

1.razred D

Globašani so nepričakovani na domačih tleh oddali vse tri točke gostom iz Rikarje vasi (1:2), Kapelčani so dosegli proti Vovbram samo remi 1:1, Žitara vas pa je ugnala Tinje tesno z 1:0, Metlova pa je na tujem podlegla Šentpavlu z 0:2.

2. razred E

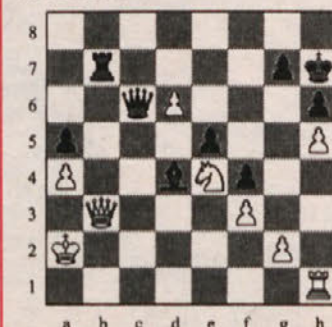
V tem razredu se zastruje dvoboj za naslov prvaka med Sinčo vasjo in Šentpetrom. Sinča vas je premagala Vazhenberk s 3:0, prav tako je so tekmeec Šentpeter na tujem ugnal St. Margarethen z 2:1. Dobrla vas je premagala Žvabek tesno z 2:1, Selani pa so odnesli vse tri točke iz Frantschacha (2:0). Reichenfels je remiziral proti Djekšam 1:1. **M. Š.**

ŠAHOVSKI OREH št. 198

Silvo Kovač

Alterman - Legkij / SZ 1989

Hiter pogled na šahovnico nam pove, da je beli v velikih težavah. Poleg napadene bele dame je v nevarnosti tudi beli kralj. Ali je še kaj možnosti za rešitev?

Rešitev štev. 197

Belega kralja najprej napada črna dama s potezo 1...Db4+ 2.Kd1 Ld3! Odlična poteza, povezana s skokom črnega skakača in pretjno mata. Beli se zato mora posloviti od dame 3.Dd3: Sf2:+ 4.Ke2 Sd3: 5.Ld3: Te8 in črni je v nadaljevanju partije uveljavil materialno prednost in zmagal.